

Trháku v nadmořské výšce okolo 250 m. Prozkoumány byly celkem čtyři archeologické objekty, které se vázaly pouze na jihozápadní prostor stavby s podložní vrstvou hlinitých sedimentů, na zbytku plochy bylo registrováno jen zpevněné skalnaté podloží. Objekty obsahovaly nevýrazný keramický materiál, který je možné na základě profilací okrajů, tvaru jednoho dochovaného ucha a příměsí drcené keramiky v hrnčířském těstě přiřadit lengyelskému kulturnímu komplexu. Mimo aktivity I. L. Červinky na počátku 20. století při průzkumu mohyl v okolí kóty „Vražec“ (Červinka 1942, 10) a pozdějších sběrů M. Olivy a J. Vokáče (Oliva 1987) jde doposud o jediný výzkum na katastru obce. Obecně jde v rámci monitorování stavebních aktivit o vcelku ojedinělé pozitivní zjištění a jeden z mála standardně provedených záchranných výzkumů v tomto periferním území okresu Kroměříž na severním okraji Chřibů.

Literatura

Červinka, I. L. 1942: Osídlení kraje olomouckého v pravěku.

In: N. Černý (red.): *Vlastivěda střední a severní Moravy. Díl II, část 1. Studie z kulturních dějin střední a severní Moravy*. Přerov: Učitelské jednoty v župě olomoucké.

Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.

Summary

A settlement of the Lengyel culture was discovered during the utility infrastructure installation prior to the construction of seven new family houses at the southeastern edge of Lubná (Kroměříž District) in 'Rybničky' field.

Miroslav Popelka

Modřice (okr. Brno-venkov)

Ul. Mayerova, Střední, „Za Humny“, parc. č. 228/2, 242/1.

Kultura s lineární keramikou, lengyelská kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -598404, -1168561; -598173, -1168564; -598177, -1168411

V průběhu roku 2023 došlo při rekonstrukci kanalizace a vodu v Modřicích v Mayerově a Střední ulici a v bezejmenné uličce spojující Střední a Prusinovského ulici k záchrannému archeologickému výzkumu. Kromě objektů kultury středodunajských popelnicových polí (viz oddíl Doba bronzová) se podařilo doložit také osídlení kultury s lineární keramikou a lengyelskou kulturou. Kultuře s lineární keramikou náleží hliník, který byl dokumentován v bezejmenné uličce, přičemž blízkost dvou kulových jam může svědčit o existenci dlouhého domu v tomto prostoru.

Do období lengyelské kultury mohl být zařazen především rozměrný příkop, snad typu spitzgraben, který byl narušen liniovým výkopem v západní části Mayerovy ulice. Další takto datovatelný sídlištní objekt se nacházel ve východní části téže ulice.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a rescue archaeological excavation took place in the cadastral area of Modřice (Brno-Country District) in Mayerova and Střední streets. The excavation uncovered part of a settlement of the Linear Pottery culture, as well as a ditch and a feature from the Lengyel culture.

Jiří Zubalík

Mohelno (okr. Třebíč)

„Dlouhý“.

Lengyelská kultura. Příkopové ohrazení. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1184642N, 16.1737731E

V roce 2023 pokračoval výzkum rondelu Mohelno II v poloze „Dlouhý“ a navázal na drobnou sondáž z roku 2021 (cf. Bartík et al. 2022). Proveden byl sondážní řez příkopem rondelu u jeho JJZ vstupu (sondy S1 a S2) a palisádovým žlabem (sonda S3) situovaným uvnitř kruhového areálu. Výzkum prokázal, že jihovýchodní segment rondelu má jednoduché zaoblené ukončení. Šířka příkopu přesahovala v rámci nejvýchodnějšího dokumentovaného profilu hodnotu 5 m. Příkop rondelu má nepravidelně hrotitý tvar a v rámci sondy S2 dosáhl hloubky 332 cm. Ve spodní a střední části zásypu příkopu se podařilo zdokumentovat několik vertikálně i horizontálně ležících kusů spálených kúlů (obr. 3). V uzávěru rondelu (S1) byla v centrální části výplně odkryta kumulace fragmentů dvoudílných ručních mlýnků (obr. 4). Na základě nepočetného keramického materiálu můžeme příkop datovat do období lengyelské kultury. Jemnější datování bude možné až na základě výsledků radiokarbového datování. Zásyp příkopu obsahoval i intruze fragmentů keramiky kultury s lineární keramikou, které se do něj dostaly z nedalekého sídliště. Odebrána byla také celá řada vzorků pro paleobotanické a další přírodovědné analýzy, včetně mikromorfologie, jež umožní blíže specifikovat tafonomické procesy podílející se na genezi zásypu příkopu rondelu. Nově získaná data se stanou základní pramennou bází pro komplexní řešení otázek možného časového souběhu a společensko-sociálních vazeb mezi třemi mohelenskými rondely, jež byly vybudovány několik stovek metrů od sebe (Bartík et al. 2022).

Literatura

Bartík, J., Knotek, P., Milo, P., Tencer, T., Škrdla, P., Vokáč, M., Kovárník, J., Lengyel, M., Koláčny, S., Kučová, J. 2022: Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 63(1), 134–135.

Obr. 3. Mohelno. Řez příkopem rondelu II. Foto J. Bartík.

Fig. 3. Mohelno. Cross-section of the roundel II ditch. Photo by J. Bartík.